

Fi.remissvar@regeringskansliet.se

Malin.borestam@regeringskansliet.se

Remissvar från Kalmar läns museum avseende SOU 2026:5, dnr Fi2025/00109

– Utvidgad avdragsrätt för sponsring m.m.

Kalmar läns museum är ett museum med verksamhet som i stor utsträckning är beroende av extern finansiering utöver anslagstilldelning, däribland samarbeten med näringslivet. Vi välkomnar därför möjligheten att lämna synpunkter på utredningens förslag, särskilt i de delar som rör förutsättningarna för företag att bidra till kultursektorn genom sponsring.

Sammanfattning

Vi tillstyrker i huvudsak utredningens förslag om en utvidgad avdragsrätt för utgifter som syftar till att förbättra eller upprätthålla ett företags anseende. Förslaget innebär ett viktigt steg mot att minska de skattemässiga hinder som i dag begränsar företags vilja att sponsra kulturverksamhet.

Samtidigt bedömer vi att det finns kvarstående oklarheter och tillämpningsrisker som kan innebära att reformens positiva effekter för kultursektorn inte fullt ut realiserar. Vi vill därför särskilt lyfta behovet av tydligare vägledning, anpassning till kulturens förutsättningar samt en mer ändamålsenlig hantering av immateriella värden.

1. Positiva utgångspunkter i förslaget

Utredningen konstaterar att nuvarande rättsläge innebär betydande hinder för sponsring, särskilt inom kultursektorn, bl.a. på grund av svårigheter att visa direkta motprestationer och risken att sponsring klassificeras som gåva (kap. 6). Vi delar denna problembild.

Det är därför positivt att:

- avdragsrätten föreslås utvidgas till att omfatta utgifter för att stärka ett företags anseende (kap. 7.3)
- fokus flyttas från direkta motprestationer till affärsmässig helhetsbedömning
- någon beloppsmässig begränsning inte införs (kap. 7.4),
- kultursektorn uttryckligen bedöms kunna gynnas av reformen (kap. 8.4).

Gatuadress

Skeppsbrogatan 51, Kalmar

Postadress

Box 104, S-392 21 Kalmar

Bankgiro

435-7232

Org. nr.

832400-4087

Telefon 0480-45 13 00**E-post** info@kalmarlansmuseum.se**Webb** kalmarlansmuseum.se

För museer och andra kulturinstitutioner, där värdeskapandet ofta är immateriellt och långsiktigt, är denna inriktning särskilt viktig.

2. Kvarstående tillämpningsproblem

Trots de positiva förändringarna ser vi en risk att flera av dagens hinder kvarstår i praktiken.

2.1 Otydlighet kring begreppet "anseende"

Den föreslagna bestämmelsen bygger på att utgiften ska förbättra eller upprätthålla näringsverksamhetens anseende. Begreppet ges en bred tolkning, men utan närmare precisering.

Detta kan skapa osäkerhet kring:

- vilka typer av samarbeten som omfattas,
- hur effekten på anseendet ska styrkas,
- vilken dokumentation som krävs.

Exempel:

Ett företag stödjer en museiutställning om hållbar utveckling och får sitt namn omnämnt i samband med projektet. Värdet ligger främst i associationen till hållbarhet och samhällsengagemang. Det är dock oklart hur företaget ska visa att detta konkret förbättrar dess anseende i skattemässig mening.

Vi ser en risk att tillämpningen i praktiken fortsatt blir restriktiv om inte tydligare vägledning ges.

2.2 Kravet på affärsmässighet

Avdragsrätten förutsätter att utgiften är affärsmässigt motiverad. Även om detta är rimligt i sig, kan kravet bli problematiskt i kultursektorn där nyttan ofta är indirekt och långsiktig.

Exempel:

Ett lokalt företag sponsrar ett museum för att bidra till ortens attraktivitet och därigenom indirekt stärka sin kompetensförsörjning. Sambandet med intäkter är indirekt och svårmatbart, men ändå affärsmässigt relevant. Det finns en risk att sådana samband inte accepteras vid en snäv tolkning.

Vi anser att affärsmässighetskravet bör tolkas brett och uttryckligen inkludera denna typ av indirekta och långsiktiga nyttor.

2.3 Kravet på synliggörande

Utredningen anger att samarbetet ska "förmedlas utåt". Detta kan i praktiken innebära ett exponeringskrav.

För kultursektorn är detta inte alltid ändamålsenligt.

Exempel:

Ett företag finansierar forskning, samlingsvård eller pedagogisk verksamhet vid ett museum. Den externa exponeringen är begränsad, men samarbetet har ett tydligt värde i form av kunskap, samhällsnytta och varumärkesassociation.

Om ett tydligt exponeringskrav tillämpas riskerar sådana samarbeten att falla utanför avdragsrätten, trots att de är affärsmässigt motiverade.

2.4 Avsaknad av definition av sponsring

Utredningen avstår från att definiera sponsring i lag (kap. 7.2), vilket förstås mot bakgrund av begreppets bredd. Samtidigt innebär detta att rättstillämpningen i hög grad överlämnas till praxis.

Vi ser en risk att detta leder till fortsatt osäkerhet, särskilt för mindre aktörer.

Exempel:

Ett mindre företag vill stödja ett museum men avstår eftersom det saknas tydlig vägledning kring om kostnaden är avdragsgill. Osäkerheten i sig blir då ett hinder.

2.5 Särskilda utmaningar för kultursektorn

Utredningen konstaterar att kulturverksamheter ofta har sämre förutsättningar att erbjuda motprestationer än idrott (kap. 6). Vi delar denna bedömning.

Trots det finns en risk att:

- värdet av kulturens immateriella bidrag undervärderas,
- jämförelser fortsatt görs med mer kommersiellt starka sektorer,
- mindre och lokala aktörer missgynnas.

3. Särskilt om små och lokala företag

Många museer är beroende av lokala företag med begränsade resurser. För dessa aktörer är rättslig osäkerhet särskilt problematisk.

Utredningen pekar på att gränsdragningen mot privata intressen kan vara svår i mindre företag (kap. 8). Detta är en relevant aspekt, men bör inte leda till en alltför restriktiv tillämpning.

Exempel:

En företagare med starkt personligt intresse för lokalhistoria vill sponsra museet. Även om ett personligt intresse finns, kan sponsringen samtidigt vara affärsmässigt motiverad genom lokal goodwill och varumärkesbyggande.

Vi anser att sådana situationer måste kunna hanteras utan att avdragsrätten i praktiken urholkas.

4. Behov av förtydliganden och kompletteringar

För att reformen ska få avsedd effekt föreslår vi följande:

1. **Tydlig vägledning i förarbeten eller från myndigheter**
 - särskilt med exempel från kultursektorn, inklusive museiverksamhet.
2. **Klargörande av att immateriella värden är tillräckliga**
 - såsom varumärkesassociation, samhällsengagemang och långsiktigt anseende.
3. **Bred tolkning av affärsmässighet**
 - som inkluderar indirekta och långsiktiga effekter.
4. **Flexibel syn på synliggörande**
 - där även mindre exponerade samarbeten kan omfattas.
5. **Uppföljning av reformens effekter för kultursektorn**
 - för att säkerställa att avsedd effekt uppnås.

5. Avslutande synpunkter

Utredningens förslag är ett viktigt steg mot att modernisera regelverket för sponsring och bättre anpassa det till dagens samhälle och näringsliv. För kultursektorn innebär det en möjlighet att stärka finansieringen och utveckla samarbeten med näringslivet.

För att denna potential ska realiseras krävs dock att tillämpningen utformas så att den tar hänsyn till kulturens särskilda förutsättningar. Utan sådana förtydliganden finns en risk att dagens hinder i praktiken kvarstår, om än i ny form.

Vi ser därför fram emot att det fortsatta lagstiftningsarbetet beaktar dessa aspekter.

Kalmar läns museum har mångårig erfarenhet av att arbeta med sponsringssamarbeten med näringslivet och delar gärna erfarenheter om så önskas.

Detta remissyttrande har tagits fram med stöd av AI.

Kalmar 2026-05-04

Stiftelsen Kalmar läns museum

Örjan Molander
Museichef